

“Cita en Scala”... El cas Scala en la crisi de la CNT

L'impacte del cas Scala en la CNT, l'any 1978, va ser demolidor. Significà la fi de la “primavera” anarcosindicalista arreu de l'estat.

“**N**oche de gala, cita en Scala” era un dels eslògans repetits amb insistència pels anuncis televisius i les tanques publicitàries de la ciutat de Barcelona a mitjan anys 70. Scala Barcelona era una sala de festes on s’hi podia sopar i veure un espectacle de *music-hall de qualitat* i s’havia convertit en un local destinat a un públic benestant, un lloc de visita obligada per a les classes mitjanes de Barcelona i d’aquelles qui ocasionalment paraven per la ciutat.

El diumenge 15 de gener de 1978, cap a la 1 del migdia, diversos còctels molotov foren llençats a l’entrada d’aquest local i les flames s’estengueren ràpidament. En poc temps el foc destruï completament el local i, a més, en l’incendi hi varen perdre la vida quatre dels seus treballadors, que estaven a l’interior en el moment de començar a cremar. A part de les morts, el sinistre provocà pèrdues de gairebé 1.000 milions de pessetes, de les d’aleshores, i deixà sense feina unes 300 persones.

Tot això va esdevenir poques hores després de la manifestació convocada aquell mateix matí per la CNT en contra dels Pactes de la Moncloa. La manifestació havia aconseguit reunir unes 10.000 persones i havia transcorregut pel Paral·lel, lluny de l’escenari dels fets. A causa de diversos grups que pretenien acostar-se fins a la presó Model, en el parlament de la precipitada clausura de l’acte, el secretari general de la CNT, Enrique Marcos, digué que la manifestació legal finalitzava amb les se-

ves paraules i que la CNT estaria al marge de qualsevol acte o manifestació realitzada a partir d’aquell moment.

Sorprenentment, la policia de Barcelona detenia la matinada del dilluns, l’endemà mateix, nou anarquistes acusats de ser responsables de l’incendi. Amb una eficiència poc habitual en aquelles dates, es detingué els suposats autors del sinistre i, tot seguit, la prefectura de policia féu públic un comunicat oficial en què es qualificava els detinguts de “braç armat” de la CNT, de la FAI i de les Joventuts Llibertàries.

Darrere d’aquestes ràpides detencions hi havia l’actuació d’un confident de la policia, Joaquín Gambín Hernández, qui en realitat havia actuat com a instigador dels fets. Dels detinguts, sis passaren a disposició judicial i foren finalment jutjats i condemnats. Qui restà, lògicament, al marge de les detencions va ser l’esmentat Gambín. Fins i tot anys després, mentre els acusats de l’atemptat continuaven a la presó, aquest encara residia tranquil·lament en el seu domicili familiar, a Múrcia, tot i estar reclamat judicialment. Malgrat tot, a finals de 1983, Gambín fou processat com a coautor de l’incendi.

La fi de la “primavera llibertària”.

Per a la CNT, aquell atemptat significà el principi de la fi de la “primavera llibertària” que havia viscut durant l’any anterior, el 1977. L’organització s’espavil·là a desmentir les acusacions de la policia i a reclamar la rectificació de la Televisió Espanyola, l’única en aquells moments, de la notícia que havia difós vinculant-la amb l’atemptat. Però res d’això va servir per a aturar la crisi. La gent començà a abandonar el sindicat i la possibilitat de convocar actes amb l’assistència de milers de persones, com havia fet durant l’any anterior, es convertí pràcticament en un miratge. L’es-

Joaquín Gambín Hernández, confident de la policia i que havia estat instigador dels fets, en el moment d’entrar en el jutjat de València, l’any 1985.

EL TEMPS

cissió de la CNT, que arribaria un temps després, és d'alguna manera la força de la prova d'aquesta crisi.

Els mitjans anarcosindicalistes sempre han mantingut que el cas Scala va ser un muntatge de la policia, organitzat pel Ministeri de l'Interior de Rodolfo Martín Villa. Uns dies després de l'atemptat, el ministre declarà, sense cap pudor, la seva preocupació per l'existència d'un moviment llibertari important a la ciutat de Barcelona. Amb les seves declaracions, el ministre intentava contribuir a desprestigiar la CNT tot vinculant-la a fenòmens de violència política.

En tot cas, la crisi de la CNT no pot explicar-se tant sols per la persecució policial. Els problemes venien de més lluny. El cas Scala serví de catalitzador d'una situació conflictiva anterior, existent al si de l'organització llibertària i centrada en la posició que el sindicat

havia d'adoptar en el nou règim democràtic que tot just començava a caminar aleshores.

És cert que al nou estat democràtic no li convenia que existís una força sindical que pogués oposar-se als Pactes de la Moncloa i a la forçada pau social que aquests implicaren. En condicions normals, una organització que pretén la desaparició de l'estat no pot esperar d'aquest una actitud massa benèvola. Per això no ens ha de sorprendre la disposició d'aquest a fer servir tots, absolutament tots, els mitjans de què disposi per combatre-la en situacions d'una inestabilitat política com la viscuda en aquells anys. Això no és justificable en cap cas, i encara menys en un règim polític que es pretén democràtic, però no per injustificable resulta menys previsible.

La sala de festes Scala, a Barcelona, després de l'incendi que, provocat per l'atemptat, la va destruir. L'acció va ser utilitzada per criminalitzar la CNT i el moviment anarquista.

Jordi Ibarz